

Verenigde
Doopsgezinde
Gemeente
Heerenveen en
Tjalleberd

✉ Kerkstraat 36,
8441 EZ Heerenveen

Aengwilderweg 318,
8458 CL Tjalleberd

Witte Donderdag
1 april 2021

Liturgie voor een huisdienst, enkele tips¹:

- Welkom. Vanavond begint met het Avondmaal formeel het Paasfeest. We hopen met elkaar via deze 'dienst op papier' betekenis te geven aan de gedachtenis aan Jezus van Nazaret, mens van 'heb je naaste lief'. Tevens vindt u een liturgie voor de Goede Vrijdag en een gebed voor de Stille Zaterdag. De Paasdienst wordt verzorgd door ds. Gerke van Hiele (Giethoorn).
- Overweeg deze huisdienst op het gebruikelijke tijdstip als andere jaren te houden. Dat verbindt de eenheid: als we dezelfde teksten beleven wordt de afstand minder groot.
- Overweeg om van tevoren één (of twee) c.d.(s) met (religieuze) muziek te kiezen, één om mee te beginnen en één om aan het slot mee te eindigen.
- Zo kunt u ook een kaars met lucifers klaarzetten. Een kaars branden is voor de Goede Vrijdag extra belangrijk vanwege het doven.
- Wanneer u met zijn tweeën bent, kunt u de liturgische, en de liedteksten (als een gedicht) om en om voorlezen. De liederen mag u uiteraard ook zingen. Of alles in stilte overdenken.
- Overweeg bij wat voor onderdeel u zou willen staan, of blijven zitten.
- Op de laatste bladzijde is pastoraal nieuws te vinden, en enkele mededelingen.

U goede diensten, vrede en alle goeds toewensend,
in verbondenheid
ds. Pieter Post.

¹ Deze orde van dienst is geïnspireerd door het doopsgezinde dienstboek *De gemeente komt samen* (1998).

De gemeente komt in gedachte samen

- Zingen of lezen lied 569 'Toen Jezus wist: nu is gekomen' | t. J. Zijlstra / mel. Johanna Wagenaar

1 Toen Je - zus wist: nu is ge - ko - men
het uur om door de nacht te gaan,
heeft Hij een lin - nen doek ge - no - men
en wa - ter in een schaal ge - daan.

Liedboek Online

Hij gaf ons zwijgende een teken
en kwam ons voet voor voet nabij,
Hij deed het water van zich spreken,
het stort zich uit en reinigt mij.

Zo is de Heer een knecht geworden
en tot de bodem toe gegaan
om ons met ootmoed te omgorden,
Hij doet ons zijn geringheid aan.

Heer van mijn hart, U bent gekomen
de nacht door naar uw grote dag,
ik heb in eenvoud aangenomen
dat ik U daarin volgen mag.

- Lezing uit Johannes 13:1-18a | *Bijbel in Gewone Taal 2014*

Het was vlak voor het joodse Paasfeest. Jezus wist dat nu voor hem het beslissende moment gekomen was: hij zou vanuit de wereld teruggaan naar zijn Vader. Jezus hield veel van de mensen die in deze wereld bij hem hoorden. En hij bleef van hen houden, tot het allerlaatste moment.

's Avonds waren Jezus en de leerlingen met elkaar aan het eten. Toen al was Judas, de zoon van Simon Iskariot, van plan om Jezus aan zijn vijanden uit te leveren. Daar had de duivel voor gezorgd.

Jezus wist dat hij van zijn Vader alle macht gekregen had. Hij wist dat hij bij God vandaan gekomen was en dat hij weer naar zou teruggaan. Tijdens het eten stond Jezus op. Hij trok zijn kleren uit en deed een doek om zijn middel, alsof hij een slaaf was. Hij deed water in een bak, en begon de voeten van zijn leerlingen te wassen. Hij droogde hun voeten af met de doek die hij omgedaan had.

Toen hij bij Simon Petrus kwam, riep die: 'Heer, u gaat toch niet mijn voeten wassen?'. Jezus zei tegen hem: 'Nu begrijp je niet wat ik doen, maar later zul je het begrijpen.' Petrus zei: 'U mag mijn voeten beslist niet wassen! Nooit!' Jezus zei: 'Als ik jouw voeten niet mag wassen, kun je niet bij mij horen.' Toen zei Petrus: 'Heer, was dan niet alleen mijn voeten, maar ook mijn handen en mijn hoofd!' Jezus zei: 'Iemand die zich al gewassen heeft, is rein. Hij hoeft niet opnieuw gewassen te worden, behalve zijn voeten. Ook jullie zijn rein. Maar niet allemaal.' Want Jezus wist dat Judas hem wilde uitleveren. Daarom zei hij: 'Jullie zijn rein, maar niet allemaal.'

Toen Jezus de voeten van alle leerlingen gewassen had, deed hij zijn kleren weer aan. Hij ging bij de leerlingen zitten en zei: 'Begrijpen jullie wat ik gedaan heb? Jullie noemen mij 'leermeester', en 'Heer'. En dat is goed, want dat ben ik. Ik ben jullie Heer en jullie leermeester, en toch heb ik jullie voeten gewassen. Daarom moeten jullie ook elkaars voeten wassen. Ik heb jullie het goede voorbeeld gegeven. Wat ik voor jullie gedaan heb, dat moeten jullie ook voor elkaar doen. Luister heel goed naar mijn woorden: Een slaaf is niet belangrijker dan zijn leermeester. En iemand die gestuurd wordt, is niet belangrijker dan degene die hem stuurt. Als je dat begrijpt, en je daaraan houdt, zul je het echte geluk leren kennen. Maar dat geldt niet voor jullie allemaal. Ik heb jullie allemaal zelf uitgekozen om mijn leerlingen te zijn. En ik ken jullie goed. Maar één van jullie is tegen mij.

Zalig die het woord van God horen en erover waken.

- Preeklezen

Wij wisten dat deze avond altijd al een bijzondere avond was. Dat is deze nog steeds, maar wie van ons had erop gerekend dat wij een jaar later nog steeds niet kunnen bijeen komen om het Avondmaal te vieren? Wij zijn gehecht aan tradities, maar corona leert daar anders mee om te gaan. Petrus zit ook vast aan een traditie, sterker nog, hij is gehersenspoeld door een dominante cultuur waarin hij opgroeide. De voetwassing vertelt ons daarover iets. Want het Rijk van God verwacht van ons wat anders dan de wereld waarin wij leven.

Doopsgezinden hebben elkaar de voeten gewassen. Ten eerste als een *daad van gastvrijheid* voor gastpredikanten die bij een broeder en zuster overnachtte, dit naar het voorbeeld van Abraham die onbekende gasten de voeten wuste na een lange reis. Waarop hij hun een maaltijd aanbood. (Genesis 18:1-5) En ten tweede als een *daad van navolging en dienstbaarheid*, in combinatie met de viering van het avondmaal.

Ook in het gelezen verhaal in Johannes wordt er samen gegeten. En tijdens die maaltijd begint Jezus over elkaar de voeten wassen. In Mattheus, Marcus en Lukas doet hij wat anders. Daar eet hij ook met de leerlingen, maar bij hen stelt hij ineens het avondmaal in.

Het zijn twee gebeurtenissen aan het einde van zijn jonge leven. Ze lijken spontaan bij hem te zijn opgekomen om zijn leerlingen nog iets ter nagedachtenis op hun reis in het leven mee te geven. In dat onvermijdelijke vooruitzicht van de dood, drukt hij het kostbare van zijn leven symbolisch uit in het breken van het brood en het wassen van de voeten. Op die manier maakte hij nog een 'statement' en nam hij afscheid. Zo heb ik geleefd: 'wat ik voor jullie heb gedaan, doe dat ook voor elkaar', 'wees naaste', 'tot mijn gedachtenis'. Maar waarom is dat voor ons nog zo belangrijk?

Het breken van het brood, het drinken van de wijn, en het wassen van de voeten waren gericht op het laten doorgaan van Jezus' ziel en zaligheid in het leven van zijn leerlingen. Dat zij zijn boodschap van 'heb lief' zouden doorgeven en daarin de verbondenheid met hem zouden voelen, en gingen doen zoals hij had gedaan. Niet als heersers die de ander de oren wast, maar als dienstbare mensen die de ander de voeten wast.

Een gevoelige kwestie is die affaire met Petrus, een man van extremen die in de war is om wat Jezus aan hem wil gaan doen. Petrus staat hem niet toe om zijn voeten te wassen. Maar hij slaat door wanneer Jezus hem erop wijst zonder voetwassing geen deelgenoot van hem te zijn. Dan maar een hele wasbeurt, riep Petrus, maar wat nu ook weer niet de bedoeling was. Alleen de voeten wassen was voldoende. De voet wordt immers aangestuurd door je mentaliteit. Waar je in je leven op geconcentreerd daar brengt je je voet naartoe. Op wie was Petrus gericht? Petrus was iemand die door de cultuur waarin hij was opgegroeid, was gehersenspoeld.

Hij was een ingezetene van de Romeinse maatschappij. De voetwassing was een algemeen gebruik onder de elite die zich liet bedienen van slaven. Daarmee werd een soort van ongelijkwaardige verhouding in stand gehouden, die we nu 'top-down' zouden noemen. Petrus wist niet beter dan dát. Maar Jezus doorbreekt deze structuur als hij als heer en leermeester zich vereenzelvigd met een slaaf, en de voeten van zijn leerlingen wast. Hij handelt vanuit het Rijk Gods dat onze wereld zoals wij die kennen, omkeert. En hij maakt zich voor zijn leerlingen klein. Zo schrijft Paulus in zijn brief aan de Filippenzen over Jezus: 'Jezus Christus was aan God gelijk. Maar hij vroeg niet om de hoogste macht en eer voor zichzelf. Nee, hij gaf zijn hemelse positie op. Hij maakte zich zo onbelangrijk als een slaaf. Hij kwam als mens op aarde. En toen hij leefde als mens, dacht hij nooit aan zichzelf'. (2:6-8) Dit was totaal nieuw voor Petrus die alleen maar kon denken vanuit een top-down relatie, waar de een minder is dan de ander. En dat verklaart zijn panische reactie 'wat dóet u?!' Hij moest leren omschakelen naar een nieuwe situatie, die van het koninkrijk van God.

En wij? Hoe vast zitten wij aan onze meningen en visies, wat is onze, wat tegenwoordig zo vaak gehoord wordt, 'stip op de horizon'? Loslaten wat we normaal vinden, het denken in klassen en rassen, oordelen naar afkomst, of het spreken in termen van eigen volk eerst, laat staan het denken in termen van inclusiviteit, vinden we moeilijk. Maar op de Witte Donderdag knielt de paus traditiegetrouw voor gevangenen, migranten, en vluchtelingen, kwetsbare groepen van mensen die onze dienstbaarheid verdienen, maar wat je geen president of koning ziet doen. Zou het pas aangetreden wereldleiders niet sieren als zij deze handeling ook verrichten aan de machteloze en de gebroekene als een bevestiging dat zij op hun bescherming en medemenselijkheid kunnen vertrouwen?

Het is in die zin jammer dat wij ons als doopsgezinden en navolgers van Jezus, in die vorm van gastvrijheid en dienstbaarheid niet meer oefenen. In een dominante wereld kunnen wij gemakkelijk een Petrus worden, en vergeten wat het betekent om elkaar hoog te achten en voor elkaar een knieval te maken. Gelukkig zijn er nog wel het brood en de wijn waar Jezus zijn ziel en zaligheid in legde, als een teken dat wij nooit zullen vergeten dat niet deze wereld het laatste woord heeft, maar een andere wereld hopen bevrijd van indoctrinatie en slavernij. Hij diende zijn leerlingen in nederigheid, en bracht hen terug bij de essentie van ons menszijn, de naaste is als jij. Zo buigt hij zich ook voor een ieder van ons, opdat wij dat voor elkaar zouden doen. Daarin is hij ook anno 2021 nog onze heer en leermeester.

- Zingen of lezen lied 840 'Lieve Heer, Gij zegt "kom" en ik kom' | W. Barnard / mel. J. Geraerds

1 Lieve Heer, Gij zegt 'kom' en ik kom -
 want mijn le-ven is on-der de macht gesteld
 van de Heer die mijn da-gen en nach-ten telt
 en de Heer zegt 'kom' en ik kom.

Liedboek Online

O mijn God, Gij zegt 'ga' en ik ga,
 Gij zegt 'ga' en ik ga, laat mij niet alleen,
 wees het woord in mijn vlees en de geest om mij heen,
 wees de adem waaruit ik ontsta.

Want o Heer, ik zeg 'kom' in Gij komt,
 ik zeg 'kom' en Gij komt en uw bloed wordt wijn
 en uw lichaam brood voor wie hongerig zijn
 en uw naam wordt een lied in mijn mond.

- Brood en wijn | tekst H. Oosterhuis uit *Kom Bevrijden, 150 gebeden*, 129.

Het uur brak aan dat hij aan tafel ging
 en zijn gezondenen met hem. Hij sprak:

Hoe heb ik hiernaar verlangd:
 te zijn met u
 voordat ik lijden moet.

Toen zij gegeten hadden en gedronken,
 na zegening en dankgebed,
 nam hij brood en beker.

Dit is mijn lichaam dat voor u gegeven wordt.
Doet dit ter gedachtenis aan mij.
Dit is de beker van een nieuw verbond
In mijn bloed voor u vergoten.
En zij begonnen te twisten
over wie van hen de grootste was.
Hij sprak tot hen:

De volkeren hebben hun heersers.
Zo mag het niet zijn in uw midden.
De grootste worde de kleinste,
wie vóórgaat als één die aan tafel bedient.
Zo moge het zijn in ons midden.

- Lofzegging naar Filippenzen 4:8-9

Broeders-en-zusters
al wat waarachtig is,
al wat eerbiedwaardig is,
al wat rechtvaardig is,
al wat ongerept is,
al wat liefelijk is,
al wat welluidend is,-
als er enige deugd is,
als iets lof verdient,
overweegt dát (...) brengt dát in praktijk;
en de God van de vrede
zal met u zijn.

- Gebeden en zegen

Wij gedenken de weg die Jezus ten einde toe is gegaan.
Hij hield zich vast aan uw Tora 'Wat u niet wilt dat u geschiedt doe dat ook de ander niet'
deze wegwijzer ten leven die ook wij zouden moeten gaan.
Wij danken U voor het brood en de wijn
deze tekenen van solidariteit,
die onze blik op u gericht houden
en ons behoeden voor de waan van de dag
en voor de bekrompenheid van geest.
Dat wij niet vervallen in clichés
dat 'alles wel zal blijven zoals het is',
maar dat de liefde sterker is dan de dood
en het vertrouwen groter dan de angst.
Wees met ons wanneer wij twijfelen, verdriet hebben, of angstig zijn
vreugdevol, of ons dankbaar voelen.
Dat wij mogen gaan in het spoor van gerechtigheid en vrede.
(tekst Pieter Post)

Onze Vader die in de hemelen zijt
uw naam worde geheiligd
uw koninkrijk kome
uw wil geschiede
gelijk in de hemel alzo ook op de aarde
geef ons heden ons dagelijks brood

en vergeef ons onze schulden
Gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren
en leid ons niet in verzoeking
maar verlos van de boze.
Want van u is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid
in eeuwigheid – amen

Zegen ons en behoed ons
doe uw aangezicht over ons lichten en zij ons genadig
verhef uw aangezicht over ieder van ons en geef ons vrede.

Verenigde
Doopsgezinde
Gemeente
Heerenveen en
Tjalleberd

✉ Kerkstraat 36,
8441 EZ Heerenveen

Aengwilderweg 318,
8458 CL Tjalleberd

Goede Vrijdag
2 april 2021

Toelichting

Passend op de Goede Vrijdag is het Beklag Gods, of ook wel De Verwijten. Eenmaal in het jaar spreekt God zich via de liturgie uit over ons en onze wereld. De zich herhalende beginwoorden zijn ontleend aan het boek Micha 6:3-5, beginnend met: 'Gemeente van mij, wat heb ik je gedaan en waarmee heb ik je vermoeid? Antwoord mij!' Het accent ligt op de lijdende God: 'Waar zijn jullie, en welke rol spelen jullie bij al het lijden en onrecht?'

De gemeente komt in gedachte samen

- Ontsteek een kaars en laat het stil worden
- Het Passieverhaal volgens de evangelist Marcus 15:1-39 (*Naardense vert 2014, herziene*)

¹ Meteen in de ochtendvroegte hebben de heiligdomsoversten met de oudsten en de schriftgeleerden, ook heel het sanhedrin, een raadsbesluit gereed; ze binden Jezus, brengen hem weg en geven hem over aan Pilatus

² Pilatus ondervraagt hem: u, bent u de koning van de Judeeërs? Maar hij zegt tot hem ten antwoord: ú zegt het!

³ De heiligdomsoversten hebben hem toen van vele dingen beschuldigd. ⁴ Maar wéér heeft Pilatus hem ondervraagd. Hij zegt: u antwoordt niets?- zie van hoeveel ze u beschuldigen! ⁵ Maar Jezus antwoordt hem met niets meer, tot verwondering van Pilatus.

⁶ Maar bij een feest heeft die hun altijd één gevangene vrijgelaten, en wel wie zij vroegen. ⁷ Maar de zo genoemde Barabbas heeft vastgezeten, bij de opstandelingen die tijdens de opstand een moord hadden begaan.

⁸ De schare klimt op en begint van hem te vragen wat hij altijd voor hen heeft gedaan. ⁹ Maar Pilatus antwoordt hun en zegt: wilt ge dat ik u de koning der Judeeërs loslaat? ¹⁰ Want hij heeft onderkend dat de heiligdomsoversten hem uit afgunst hebben overgegeven. ¹¹ Maar de heiligdomsoversten stoken de schare op dat hij hun liever Barabbas moet loslaten.

¹² Maar weer antwoordt Pilatus en hij heeft tot hen gezegd: wat moet ik dan doen met hem die gij de koning der Judeeërs noemt? ¹³ Zij schreeuwen wéér: kruisig hem! ¹⁴ Maar Pilatus heeft tot hen gezegd: maar welk kwaad heeft hij gedaan? Zij schreeuwen overluid: kruisig hem! ¹⁵ Pilatus is van zins om voor de schare te doen wat geschikt is en laat aan hen Barabbas los; Jezus laat hij geselen en geeft hij over om gekruisigd te worden.

¹⁶ Maar de soldaten voeren hem af naar binnen de hof, dat is een 'pretorium',- en roepen de hele afdeling samen. ¹⁷ Ze hullen hem in purper, vlechten een doornenkroon en zetten hem die op. ¹⁸ Dan beginnen ze hem te verwelkomen: wees gegroet, koning der Judeeërs!

19 Ze hebben hem met een riet op het hoofd geslagen en hebben hem bespuwd; op de knieën vallend hebben ze hem gehuldigd. 20 Wanneer ze hem bespot hebben trekken ze hem het purper uit en trekken ze hem zijn eigen kleren aan. Ze voeren hem naar buiten om hem te kruisigen.

21 Een voorbijganger, een zekere Simon van Cyrene, die van een akker komt, de vader van Alexander en Rufus, dwingen ze om zijn kruis te tillen. 22 Ze brengen hem op de plaats 'Golgota'; vertaald is dat 'schedelplaats'.

23 Ze hebben hem wijn met mirre gemengd gegeven, maar hij neemt er niet van. 24 Dan kruisigen ze hem, en 'verdelen zijn kleren, werpen daarover een lot' (Ps. 22,19), wie wát mag wegdragen.

25 Het is 'derde uur' geweest als ze hem kruisigen. 26 (In) het opschrift met zijn strafgrond is opgeschreven geweest: 'de koning der Judeeërs'. 27 Samen met hem kruisigen ze twee rovers, één rechts en één links van hem.

28 Zo wordt het Schriftwoord vervuld dat zegt: hij wordt bij wettelozen gerekend (Jes. 53,12).

29 Die aan hem voorbijtrekken hebben hem belasterd; 'ze schudden hun hoofden' (Ps. 22,8) en zeiden: ach toch, jij die de tempel oplost en in drie dagen opbouwt, 30 red jezelf en daal af van het kruis!

31 Net zo ook de heiligdomsoversten; zij spotten tegen elkaar, met de schriftgeleerden, en hebben gezegd: anderen heeft hij gered, zichzelf redden vermag hij niet!- 32 de Gezalfde, de koning van Israël,- laat hij nu afdalen van het kruis, opdat wij zien en geloven! Ook die samen met hem gekruisigd zijn hebben hem beschimpt.

33 Als het zesde uur aanbreekt, geschiedt er duisternis over heel het land tot aan het negende uur.

34 In het negende uur schreeuwt Jezus met grote stem: *Eloi, Eloi, lama sabachthani?*

Vertaald is dat: mijn God, mijn God, waartoe hebt ge mij verlaten? (Ps. 22,2)

35 Sommigen van wie daar stonden hebben, toen ze dat hoorden, gezegd: zie, 'Elia' is zijn stemgeluid!

36 Maar zomaar iemand die toesnelde vulde een spons met azijn, stak die op een riet en heeft hem te drinken gegeven, zeggend: láát hem, we zien wel of Elia komt om hem er vanaf te halen!

37 Maar dan laat Jezus een groot stemgeluid gaan en blaast de geestesadem uit.

[hier blaast u de kaars uit waarop een moment van stilte volgt]

38 Het voorhangsel van de tempel scheurt in tweeën, van boven tot beneden. 39 En als de honderdman die tegenover (hem) bij hem staat ziet dat hij zó de geestesadem uitblaast, zegt hij: waarlijk, deze mens is een zoon van God geweest!

- Stilte
- Het beklag Gods (naar Micha 6,3-5; versie Niek Schuman)

Mijn volk, wat heb ik jou gedaan
en waarmee heb ik je zo vermoeid?
Ik heb jou bevrijd uit harde handen
en je gered uit de macht van tirannen.
Maar jij bent zelf onderdrukker geworden
en maakte de minsten der mensen tot slaven.

Mijn volk, wat heb ik jou gedaan
en waarmee heb ik je zo vermoeid?
Ik ben met jou mee door de tijden gegaan
en wees je de weg van het recht.
Maar jij bent voor de verleiding bezwaken
en koos voor het recht van de sterkste.

Mijn volk, wat heb ik jou gedaan
en waarmee heb ik je zo vermoeid?
Ik heb jou als mijn wijngaard verzorgd,
wat had ik nog meer moeten doen?

Maar wrang zijn de vruchten geworden,
zuur is de wijn van het verstoorde feest.

Mijn volk, wat heb ik jou gedaan
en waarmee heb ik je zo vermoeid?
Ik heb de demonen verdreven
en gaf deze wereld in vrijheid aan jou.
Maar jij hebt hele volkeren geselsd,
offerde hen aan de geest van gewin.

Mijn volk, wat heb ik jou gedaan
en waarmee heb ik je zo vermoeid?
Ik schiep oceanen en vijf continenten
om bruggen van vrede te bouwen.
Maar jij hebt de aarde grondig verdeeld in mijn en in dijn,
in meer en in minder.

Mijn volk, wat heb ik jou gedaan
en waarmee heb ik je zo vermoeid?
Ik vertrouwde jou de luchten toe,
kolommen van wolken en licht.
Maar jij hebt de lucht onveilig gemaakt
en jij verzoon een dodelijk licht.

Mijn volk, wat heb ik jou gedaan
en waarmee heb ik je zo vermoeid?
Ik strooide het koren over de velden
en maakte de bodem vruchtbaar voor velen.
Maar jij hebt het voedsel in wapen verkeerd
en weigert het brood te breken en te delen.

Mijn volk, wat heb ik jou gedaan
en waarmee heb ik je zo vermoeid?
Ik schonk jou het water, opende bronnen
en stromen van leven voor al wat beweegt.
Maar jij hebt de zeeën bezoedeld en rivieren vervuild tot riolen.

Mijn volk, wat heb ik jou gedaan
en waarmee heb ik je zo vermoeid?
Ik heb wie jou kwelden geslagen, gehoord je geroep
en gezien je ellende.
Maar jij hebt je ogen en oren gesloten voor allen die zwerven en zoeken naar rust.

Mijn volk, wat heb ik jou gedaan
en waarmee heb ik je zo vermoeid?
Ik heb jou geroepen,
benoemd tot gemeente van het weerloze lam onder de mensen.
Maar jij,
jij hebt in mijn naam het buskruit uitgevonden,
en erger.

Waarom heb jij Christus opnieuw gekruisigd?
Mijn volk, antwoord mij! Antwoord mij!

- Moment van rust
- Voorbeden en zegenbede

Wij gedenken de dood van hem die meer deed dan gewoon is
 die ons leerde 'zegen wie jullie vervolgen'
 en die ons bemoedigde 'de doden zullen leven'.
 Dat wij zijn weg, waarheid en leven blijven gedenken
 in naam van alle mensen
 die voor een betere wereld
 langs de afgrond van de pijn moesten gaan
 verraden en verwenst
 monddood verklaard
 om het recht en de vrede
 dat hen dreef voor alle toekomstige mensen.
 Wees met allen die in doodse stilte verkeren
 hier en overal ter wereld.
 Dat zijn dood niet voor niets is geweest.
 Zegen ons en behoed ons – Amen

(tekst Pieter Post)

- Zingen of lezen lied 610 'Zo dor en doods' | t. S. de Vries/mel. Mainz 1628

1 Zo dor en doods,
 zo le-ven-loos
 ver-lamd, uit-een-ge-sla-gen,
 zon-der hoop en zon-der troost
 slij-ten wij de da-gen.

Liedboek Online

3 Zijt Gij het, Heer,
 die weet wanneer
 wij ooit zullen herleven?
 Met uw adem kunt Gij toch
 ons het leven geven?

6 Blaas met uw Geest
 in ons het feest
 dat allen zal verwarmen.
 Open ons het vergezicht
 op uw groot erbarmen!

Verenigde
Doopsgezinde
Gemeente
Heerenveen en
Tjalleberd

✉ Kerkstraat 36,
8441 EZ Heerenveen

Aengwilderweg 318,
8458 CL Tjalleberd

Stille Zaterdag 3 april 2021

Toelichting

Het is stil en koud, geen kaarslicht. De Stille Zaterdag is een dag van een ingehouden stilte zoals we dat kennen wanneer we ons afwachtend en gespannen afvragen: 'Is dit het ... of komt er nog wat?' Op deze dag wordt er geen muziek gespeeld.

Fragmenten uit een gebed voor op de Stille Zaterdag | W.R. van der Zee, *In het huis van de Levende* (Zoetermeer 1986)

In de stilte van deze avond,
voor de morgen aanbreekt
en het licht zal opgaan,
gedenken wij al onze liefde,
hoe Jezus de levende onze dood is ingegaan
en in het graf gelegd
bij al onze doden.

Wij gedenken de ontelbaren
die geofferd werden op de altaren
van onze waanzin en ons geweld:
alle slachtoffers
van oorlog en vervolging,
van tirannie en terreur –
de straten van onze geschiedenis
zijn geplaveid met hun bloed.

God, het is alsof Gij rust,
alsof Gij ingeslapen zijt.
Ontwaak en sta op,
Red ons uit de macht van de dood.
Want wij hopen op U
en op U alleen.

Wij gedenken mensen
met wie wij leefden
en die ons door de dood zijn afgenomen
ons geloof, onze gebeden,
het kon ze niet behoeden
werd voor de laatste gang
die een mens alleen moet gaan.

Wij gedenken allen
die hardhandig werden weggerukt
door de dood, de grote vijand:
alle slachtoffers
van ziekte, rampen, ongelukken –
zinloos lijden
waar geen woorden voor bestaan.

- Zegenbede | De Ene, hij zegene ons en hij behoede ons – Amen